

en vis Ret til at tale paa samtlige Bageres Vegne, i hvert Fald noget større Ret end det ærede 8de Medlem for Hovedstaden (Ivar Berendsen). Der er muligvis en Del af de mindre Mestre, som tror, at det vil være til Gavn for dem, om dette Lovforslag bliver gennemført, men Erfaringerne andetsteds fra viser, at naar Natarbejde afskaffes, opluges netop Smaa-bedrifterne af de store. Vi har Beviser derfor fra Norge og Tyskland, og der foreligger sikkert ogsaa Beviser andre Steder fra.

Naar Forholdene er saaledes, som jeg har skildret dem her, at det for Fintbrødsbagerierne vil være en fuldkommen Umulighed at producere det samme Kvantum Brød som nu, hvis Loven skal gælde fra det foreslaaede Tidspunkt, naar Talen om det sundhedsfarlige ved Natarbejdet — efter mit Skøn kun er et Dogme fra Arbejdernes Side, naar Forslagets Gennemførelse efter mit Skøn — vil bevirke et meget stort nationaløkonomisk Tab, naar det er givet, at Loven vil medføre Arbejdsløshed, og det paa et Tidspunkt, hvor vi alle er rørende enige om, at det først og fremmest gælder om at skaffe Arbejde, saa synes jeg, det nærmest er letsindigt at vedtage et saadant Lovforslag.

Naar der tales om det store Gode, det vil være for Svendene først at skulle møde Kl. 4, tror jeg, det vil gaa her, ligesom det er gaaet andetsteds; i Begyndelsen siger de: „Kl. 4, det er storartet, kan vi bare faa det gennemført, er vi himmelhenrykte“. Ved en saadan Ordning kan dog Fintbrødsbagerierne et Stykke hen paa Formiddagen have frisk Brød til deres Kunder. Men naar der saa er gaaet en lille Tid, vil Svendene — i hvert Fald i Storbyerne — opdage, at Kl. 3½ om Morgenen gaar der ingen Sporvogne, og at de har meget langt til deres Arbejdssted, og at det i det heie taget er en forbigaaende Tid at skulle op paa, saadan midt om Natten; og saa vil Resultatet blive, at der først skal begyndes Kl. 6 om Morgenen, saaledes som det er blevet i Norge. Deroppe er Arbejdstiden altsaa indskrænket til 12 Timer, hvorved der er bundet uhyre store Summer til Materiel, for at man overhovedet skal være i Stand til at præstere det, der skal præsteres, for at Publikum kan blive forsynet med Brød. Nu skal man jo være meget varsom med at drage Paralleller andetsteds fra. Forholdet er nemlig det, at i mange af de Lande, hvor Natarbejde er afskaffet, bages der paa en helt anden Maade end her, en Maade, som er uendelig meget lettere end vor, idet man ikke paa langt nær har saa

mange Brødsorter, som vi har; det vil altsaa være meget vanskeligere at afskaffe Natarbejdet her end andre Steder. Ogsaa med Hensyn til Statistikken over Sygelighed og Dødelighed maa jeg sige, at man ikke uden videre kan lægge Tal fra Udlandet til Grund for vore Forhold, thi her arbejder man ikke under de Forhold, der arbejdes under ude omkring, navnlig ikke under de Forhold, som der arbejdedes under, da disse Statistikker blev optaget.

Det ærede 9de Medlem for Odense Amt (Jensen-Sønderup) tilsagde sit Partis Støtte til Gennemførelse af dette Lovforslag, men jeg maa for mit Vedkommende paa det indstændigste advare mod at gaa den Vej. Jeg har nævnt flere Grunde, og jeg skal gentage den ene, at vi indfører et nyt Princip, hvorved det forbydes selvstændig Mand i selvstændig Bedrift at arbejde visse Tider i sin Bedrift, saaledes at en lille Bager, for nu at nævne ham, der eventuelt har arbejdet til Kl. 8 Aften, ikke en Gang maa feje i sit Bageri efter Kl. 8. Vi skal binde store Summer, vi skal bruge meget mere til Brændsel, vi faar Arbejdsløshed; vi faar daarlig Forsyning af Brød til Publikum. Naar den ærede Ordfører for Socialdemokraterne sagde, at han kunde ønske, at Bogtrykkerierne ogsaa fik Forbud mod Natarbejde, vil vi foreslaa, at man hellere begynder med Bladene, saa var det muligt, at en Del af de her tilstedeværende Medlemmer fik et noget andet Syn paa Sagen, naar det var dem selv, det gik ud over, end de har i Øjeblikket. For jeg maa give det ærede Medlem Ret i, at den aandelige Føde, man faar om Morgenen, er ikke mere nødvendig end den legemlige; navnlig er den aandelige Føde, man gennemsnitlig faar ved de forskellige Dagblade, ikke mere værd end den legemlige Føde, man faar fra Bagerierne.

Hvis imidlertid dette Lovforslag skal gennemføres, er der visse Ting, der absolut maa ændres. Blandt andet maa Undtagelserne i den nugældende Lovs § 9 vedblivende gælde, ogsaa § 5. Det maa være saaledes, at hvis der i Provinsbyer er Marked eller lignende, maa der være Adgang til paa de paagældende Dage at begynde Arbejdet tidligere. Endvidere maa jeg gøre opmærksom paa, at i Lovens § 11 burde der foretages en Rettelse, som ikke er medtaget i nærværende Lovforslag. Jeg tænker paa det, der staar i Paragraffens sidste Linie: „§§ 4—6“; det burde ændres til „§ 4“. Men det er mindre væsentlige Ting, som let kan ændres i Udvalget. Jeg gentager min alvorligste Advarsel mod, at dette Lovfor-